

Eksjö
kommun

Hultskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Läsår 2024–2025

5 augusti 2024

Innehållsförteckning

Hultskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling	1
Inledning	3
Lagar och förordningar	3
Grunduppgifter	4
Delaktighet, förankring och information	4
Analys av fjolårets åtgärder.....	6
Undersöka och kartlägga.....	8
Resultat och analys av kartläggning.....	9
Främjande - målinriktat arbete med identifierade friskfaktorer	13
Främjande arbete/åtgärder	13
Förebyggande - målinriktat arbete med identifierade riskfaktorer	16
Förebyggande åtgärder.....	16
Rutiner för akuta situationer	18
Rutiner vid olika former av diskriminering och kränkande behandling	18
Bilaga - Begrepp och definitioner.....	21

Inledning

Skolväsendet i Sverige ska vila på demokratins grund. En av demokratins pelare är tanken om alla människors lika värde. Detta värde ska finnas synligt i all vår verksamhet i och utanför klassrummet, det ska genomsyra vår organisation, våra strukturer och vårt bemötande.

I skolans uppdrag ligger att ha tydliga rutiner vid akuta händelser där individer utsätts, men vi behöver också arbeta främjande och förebyggande för att skapa trygga miljöer för alla våra elever oberoende av deras kön, könsuttryck eller identitet, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning, etnisk tillhörighet, ålder eller funktionsnedsättning. Arbetet mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling är av stor betydelse för elevernas mående och är därför direkt kopplat till det förebyggande elevhälsoarbetet.

Lagar och förordningar

Arbetet mot diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567) medan arbetet mot kränkningar regleras i Skollagen (2010:800). Både lagstiftningarna kräver att det ska finnas ett strategiskt och långsiktigt arbete i verksamheterna.

Diskrimineringslag 2008:567

Enligt diskrimineringslagen ska varje skola ha aktiva åtgärder mot diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier. Skolan ska dokumentera sitt arbete med aktiva åtgärder genom att systematiskt undersöka, analysera, åtgärda och följa upp skolans arbete. Dessa aktiva åtgärder ska dokumenteras löpande genom hela året. Skolan ska även dokumentera hur samverkan med elever, personal och vårdnadshavare har skett (kapitel 3, 1 §, 3 §, 18 §).

Skollagen 2010:800

Enligt skollagen ska det inom varje verksamhet bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Varje skola ska årligen upprätta en plan mot kränkande behandling. Planen ska redogöra hur skolan arbetar förebyggande och förhindrar så att ingen elev kränks. Den ska även innehålla en redogörelse för åtgärder från det föregående året och för det kommande året (kapitel 6, 6 §, 8 §).

Skollagens olika kapitel som behandlar värdegrund, elevhälsa, systematiskt kvalitetsarbete, inflytande, trygghet och studiero är också relevant lagstiftning i arbetet att motverka diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

FN:s konvention om barns rättigheter

FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen) sätter barnets perspektiv i fokus. Den tar bland annat upp barnets rätt till inflytande utifrån mognad och om barns rätt att få göra sin röst hörd i frågor som berör barnet. Dessa rättigheter är utgångspunkten i skolans demokrati- och värdegrundsuppdrag.

Läroplanerna (Lgr22, Läroplan för anpassade grundskolan)

Läroplanen lyfter frågor kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i såväl skolans värdegrund och uppdrag, som i kursplanerna.

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motarbetas.

Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.

Behovet av kunskap om och diskussioner kring diskriminering, trakasserier och kränkningar och vad det kan betyda för individen och för samhället i stort, finns på olika sätt inskrivet i kursplanerna. Arbetet med barnrättskonventionen och de mänskliga rättigheterna återkommer till exempel som en röd tråd från förskoleklass upp till gymnasiet.

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleklass, grundskola årskurs 1 – 6 och fritidshem.

Ansvarig för planen

Rektor, Malin Stenbäck, har det yttersta ansvaret för att det varje år upprättas en ny plan och att den tidigare utvärderas.

Vår vision

Elever i Hultskolan möts av ett varmt och positivt engagemang från oss vuxna. Här trivs du, känner dig trygg och får kunskaper för livet.

Planen gäller från 2024-08-15 till 2025-08-15.

Delaktighet, förankring och information

Personalens delaktighet, förankring och information

Personalen deltar i kartläggningar, analyser och diskussioner med syfte att formulera förebyggande åtgärder. Personalen deltar även i samtal och diskussioner för att bryta ned skolans främjande aktiviteter till åldersadekvata aktiviteter. De aktiva åtgärderna (förebyggande och främjande) följs upp och utvärderas kontinuerligt på arbetslagskonferenser, samt på Elevhälsans och Trygghetsteamets träffar.

Trygghetsteamet består av representanter från varje arbetslag, samt kurator och rektor. Teamets representanter sammanställer de konkretiserade främjande aktiviteterna och förebyggande åtgärderna. Vidare ansvarar de för att åtgärderna följs upp och utvärderas på arbetslagskonferenser, samt deltar i arbetet med trivselenkätorna/skolenkäten. Ny plan upprättas utifrån resultat av utvärderingen av föregående läsårs plan, samt utifrån resultat och analys av kartläggningen.

Skolans plan presenteras och bearbetas inför läsårsstart. Personal som börjar under pågående läsår informeras om planen av rektor.

Elevers delaktighet, förankring och information

Eleverna deltar i kartläggningar, analyser och diskussioner med syfte att formulera förebyggande åtgärder. De aktiva åtgärderna (förebyggande och främjande) följs upp och utvärderas kontinuerligt på klassråd. Skolans främjande aktiviteter diskuteras på klassråd, elevråd, samt fritidsråd.

Skolans plan presenteras med stöd av den elevversion/PowerPoint som skolkuratorn tagit fram, samt informeras om trygghetsteamet.

Vårdnadshavares delaktighet

Vårdnadshavare informeras om skolans plan och läsårets fokusområden på höstterminens föräldramöte och/eller via informationsbrev/veckobrev. Planen publiceras på Hultskolans hemsida.

Varje klass har föräldrarepresentanter som deltar i Brukarrådet. Där finns möjlighet att diskutera kring de främjande aktiviteterna och eventuella förbättringar av skolans rutiner och strukturer kring arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Trygghetsteamet läsåret 2024/2025

Nina Hjelmland, representant för årskurs f-3

Johannes von Stöckel Walett, representant fritidshem

Karolina Swahn Winblad, representant för årskurs 4–6

Anna Färg, kurator

Malin Stenbäck, rektor

Analys av fjolårets åtgärder

Personal i förskoleklass till årskurs 6 och personal inom fritidsverksamheten har haft avsatt tid för uppföljning av planen, samt fått tillfälle att utvärdera likabehandlingsarbetet och planen vid läsårets slut. Alla sju klasser utvärderade under maj 2024 fjolårets likabehandlingsarbete, med hjälp av frågor framställda av trygghetsteamet.

Hultskolan arbetar dagligen med skolans värdegrund, att främja likabehandling. Samtal har återkommande förts i våra verksamheter om kamratskap och relationer, samt att respektera varandra och våra olikheter. Pedagogerna i de olika verksamheterna har arbetat olika mycket med värderingsövningar och sammanhållning i klasserna och gruppen.

De mål och insatser som sattes upp vid läsårsstart för att främja likabehandling och förebygga diskriminering har genomförts till stor del. Skolans olika rutiner i verksamheten har kontinuerligt diskuterats och vid behov reviderats.

För att alla elever skulle få en likvärdig läsårsstart upprättade skolkurator och rektor en PowerPoint som alla klasslärare gick igenom med sina klasser de första dagarna. Den innehöll bland annat påminnelse att upprätta/revidera klass-/trivselregler, skolans aktuella ordningsregler, rutin vid inrymning och utrymning, samt en påminnelse om att vi tillsammans är med och skapar en trevlig skola och en bra arbetsmiljö.

Skolkuratoren har även upprättat olika åldersanpassade PowerPoints för att på så sätt förankra och sprida planen mot diskriminering och kränkande behandling till alla elever på skolan. Skolkurator har presenterat planen i de flesta klasserna på skolan.

Över lag uppskattas de gemensamhetsdagar som hålls på Hultskolan. Exempelvis jultemadagen, Klinten, idrottsdagar och vänskapsvecka. Både elever och personal tycker att det är bra att skolan blandar alla årskurser och att elever från årskurs 6 tar extra ansvar över sina grupper. Vidare uppskattar klasserna när de själva haft gemensamma klassdagar/klassaktiviteter. Mellanstadiets elever önskar egna temadagar för årskurs 4–6.

De flesta klasser upplever fadderverksamheten som roligt och önskar ha fler planerade aktiviteter tillsammans. Hur ofta fadderklasserna har träffats utöver skolans gemensamhetsdagar har varierat mellan de olika klasserna.

Skolkuratoren tillsammans med elever i årskurs 5 och 6 har planerat och anordnat rastaktiviteter på fredagarnas lunchrast. Personal och elever är överens om att det är en aktivitet som lockar många till lek och att det är bra att möjligheten finns för alla att vara med och delta. Eleverna tycker att det är både roligt att hålla i rastaktiviteten och att vara med.

Ett av Hultskolans mål och insatser för att främja likabehandling och förebygga diskriminering var att fritidspersonal skulle hålla i organiserade rastaktiviteter under några raster i veckan. Dessa rastaktiviteter har inte genomförts i den mån det var tänkt. När möjlighet har funnits har fritidspersonal ordnat rastaktiviteter. Under vårterminen har det varit ett stående inslag med musik på rasterna, vilket varit uppskattat. Fritidspersonal har även ordnat att skolan varit med i en "Hopprensutmaning". Under våren har skolgården sakta men säkert förändrats. Under hösten kom det upp ett pingisbord och en Gagarink på skolgården, samt planterades nya träd. I slutet av vårterminen har skolgården fått en basketplan, en bandyrink, nymålade King Out-rutor, tre-i-rad ruta och hoppbage.

De ny-gamla aktiviteterna på skolgården har gjort att rastvärdar har behövt ha fokus på dessa områden.

I arbetslagen diskuterar personal kontinuerligt det främjande arbetet på Hultskolan, både vad gäller klassrummet, fritidshemmet, samt det gemensamma arbetet på skolan. Personal har då kunnat informera varandra om det har varit något särskilt som personal behövt tänka på kring en elev eller elevgrupp.

Skolan har under året arbetat med jämställdhet och normkritiska frågor som skolkuratoren, rektor och trygghetsteamet har förberett till årskurserna. Arbetet har skett månadsvis och med olika teman som varit kopplade till en eller flera diskrimineringsgrunder. Detta för att ytterligare lyfta och belysa de normer som finns i vardagen och samhället, samt öka vår medvetenhet kring detta.

Skolan var med i Rädda Barnens ”*Stopp! Min kropp! -vecka för barns rätt till trygghet*”. Skolkurator gav även förslag på vad mellanstadiet kunde lyfta under veckan. Både personal och elever tyckte att det blev intressanta och givande diskussioner. Skolkurator genomförde polisens lektionsmaterial ”*Är det delbart!?*” för hela mellanstadiet. Vidare har skolsköterska och skolkurator varit ute i klasserna och pratat om bland annat relationer, samtycke, kropp, alla lika värde och rättigheter oavsett vem man är.

Skolan och fritidsverksamheten har uppmärksammat olika dagar som till exempel FN-dagen, Rocka Sockorna, Internationella kvinnodagen Förintelsens minnesdag.

Under läsåret har skolan fortsatt arbetet med olika enkäter och efter att olika enkäter har genomförts har elever och personal fått ta del av enkätsammanställningar. På så sätt har både elever och personal fått vara delaktiga i att arbeta fram mål och förslag för att få till förändringar till det bättre i klassen och på skolan.

Kartläggning av trygga och otrygga platser inomhus och utomhus har genomförts. Hela skolan och varje enskild klass/grupp har fått ta del av sammanställningen av de otrygga platserna på skolan. Eleverna har haft möjlighet att ge förslag på hur vi tillsammans kan få fler att känna sig trygga på de otrygga platserna. Detta kommer vi fortsätta arbeta med för att få statistik kring trygga och otrygga platser över tid, samt för att kunna se om vårt arbete ger effekt.

I början av läsåret föreläste kurator för personal kring konflikter och konflikthantering, samt informerade om Bråka Smartare.

Vid skolstart i januari utbildades all personal på skolan i Mini-medling. Utbildningen syftar till att alla ska bli bättre på att hantera konflikter mellan elever. Rektor och kurator arbetade fram en plan hur arbetet skulle implementeras på skolan, bland elever och vårdnadshavare. Mini-medling har upplevts som ett bra verktyg att ha som stöd vid konflikthantering av både elever och personal. Några lärare har arbetat effektivt med Mini-medling och sett att det gett goda resultat, medan andra inte använt sig av det. Mini-medling är något som vi behöver fortsätta arbeta med i alla stadier och på alla platser i skolan.

Personal har uppskattat att det under läsåret funnits ett tydligt upplägg på det systematiska värdegrundsarbetet på skolan.

Undersöka och kartlägga

Som grund för det förebyggande arbetet ska den egna verksamheten undersökas. Skolan behöver därför genomföra kartläggningar med hjälp av olika metoder för att upptäcka eventuella risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling eller andra hinder för elevers lika rättigheter och möjligheter. Utifrån skolans analys av kartläggningen tas konkreta mål och åtgärder fram.

Kartläggningsmetoder

- vardagssamtal mellan elever och personal.
- rastvärdar (personal med gula västar) utomhus som cirkulerar bland eleverna och är aktiva, för att förebygga att det sker kränkningar eller trakasserier utomhus och öka tryggheten bland eleverna.
- dialog med elever exempelvis på elevråd/klassråd/fritidsråd.
- enkäter och enkätsammanställningar så som:
 - varje år gör årskurs 3–6 den kommunala skolenkäten.
 - skolenkät årskurs 5, Skolinspektionen granskar varje läsår skolverksamheten i landet, målet är att bidra till att alla barn får lika god utbildning i en trygg miljö. Enkäten genomförs på alla skolor i hela Sverige. Även föräldrar och pedagoger för elever i förskoleklass och i årskurs 5 har möjlighet att svara på enkäten.
 - fritidshemmet trivselenkät.
 - Förskoleklass till årskurs 6 genomför en lokal trygghets- och trivselenkät i början på maj för att använda den till läsårets utvärderingar och planering för nya målområden att arbeta med kommande läsår.
- kartläggning av trygga och otrygga platser inom- och utomhus för att upptäcka trygga och otrygga platser.
- sociogram utförs en gång per läsår samt vid behov, detta för att personal ska kunna upptäcka grupperingar, konstellationer och utanförskap och jobba vidare med detta vid behov.
- utvecklingssamtal, lärare möter elev och vårdnadshavare.
- lyssnar på föräldrars signaler.
- elevärenden tas upp vid behov.
- återkommande diskussioner på arbetslagskonferenser och arbetsplatsträffar om skolans nuläge.
- observationer som vuxna gjort på skolan till exempel vid rastillsyn, pedagogiska måltider, under den fria leken.
- trygghetsteamet träffas tillsammans med rektor och skolkurator regelbundet.
- elevhälsan, EHT.
- undervisningskonferens där klasslärare, ämneslärare, rektor och delar av elevhälsan möts för att kartlägga undervisningens behov av främjande, förebyggande och åtgärdande arbete för hela gruppens lärande och utveckling.

- skolfrånvaro ses över kontinuerlig av både ansvarig klasslärare och skolkurator.
- skolsköterskan har planerade hälsosamtal i förskoleklass, årskurs 2, årskurs 4, samt ett uppföljande samtal i årskurs 6.
- till viss del finns en vuxen med i omklädningsrummen vid idrotten.
- skolan engagerar sig i vad som händer mellan eleverna utanför skolan, till exempel om det förekommer kränkande behandling via sms eller internet.
- utvärdering för elever och personal, gällande hur likabehandlingsarbetet varit under läsåret.
- sammanställning av anmälda kränkningshändelser.

Resultat och analys av kartläggning

Det som framkommer genom de olika kartläggningarna synliggör hur situationen ser ut bland elever och personal på skolan och detta arbetas vidare med. De olika kartläggningarna behandlas och analyseras på olika sätt beroende på syfte och utförare. Förebyggande insatser eller åtgärder sätts in vid behov.

Under läsåret har vi i vissa klasser fått arbeta extra med elevernas språkbruk och attityd mot personal och andra elever på skolan. När all personal arbetar gemensamt och aktivt för att nå samma mål, märker vi av positiva förändringar då det ger ringar på vattnet. Skolan kommer fortsätta arbeta för trevligare språkbruk och attityd mellan eleverna. Personal försöker att få en lugnare miljö genom att aktivt uppmärksamma elever och ha nolltolerans mot icke önskvärt språk, beteende samt skojbråk.

Flertalet elever är inte rädda om skolans saker och använder dem inte på ett ansvarsfullt sätt. Saker som lånas och används återlämnas inte alltid i ett bra skick eller läggs tillbaka på rätt plats. Under höstterminen skedde en del förstörelse på skolan vad gäller rastleksaker så som exempelvis pingisrack. Vidare har lamparmaturen i rastboden tagits sönder vid flertalet tillfällen och fått bytas. Tillsammans behöver vi fortsatt arbeta för att varje enskild individ, både personal och elever, tar ansvar för de saker de använder, samt plockar i ordning efter sig.

Resultatet i skolans lokala enkät som genomförts av årskurs 2 – 6 svarar 96,6 % att de känner sig trygga eller ganska trygga under hela skoldagen. Vidare visar årskurs 1 resultat att 94,1 % känner sig trygga eller ganska trygga under hela skoldagen.

I den kommunala enkäten (årskurs 3 – 6) framkommer det att en handfull elever tycker det stämmer ganska dåligt att vi respekterar varandra på skolan. Skolan behöver arbeta aktivt för att kunna nå målet att alla ska vara respektfulla mot varandra, både elever och personal.

En vuxen att vända sig till på skolan

De flesta elever upplever att de har någon vuxen att vända sig till på skolan då det har hänt något eller när de upplever sig utsatta för kränkningar och/eller trakasserier. När en elev på skolan upplever sig ha blivit utsatt för kränkningar eller trakasserier kommer det nästan alltid fram, antingen under skoldagen eller hemma. I kommunens skolenkät svarar 88,3 % av eleverna i årskurs 3 – 6 att de vet vem på skolan de kan prata med om någon har varit elak mot en elev. Vilket visar på att resultatet har sjunkit från föregående läsår. En orsak till detta kan vara att vi under höstterminen hade en del vikarie på grund av sjukdom.

På grund av sjukskrivning skedde inte årets sista enkät som planerat, vilket gör att vi inte har någon aktuell statistik kring om elever på vår skola har en vuxen att vända sig till. Målet är att alla elever på skolan känner att de har någon vuxen att vända sig till och prata med på skolan.

En del elever har inte känt sig trygga med personal som de inte har någon relation till. Detta kan vara såväl vikarier som ordinarie personal på skolan. Det är av vikt att personal, både i skolan och på fritids, bemöter elever likvärdigt och att all personal följer skolans regler. Personalen ska aktivt agera förebilder för eleverna.

Nätbat och kränkande behandling via sms och internet

På mellanstadiet har det framkommit att kränkande behandling har skett under elevernas fritid. Detta i samband med att de använt sociala medier. Skolan har fått stötta och reda i några konflikter och kränkningar som skett på elevernas fritid. En kränkning har även skett på skolan som i en gruppchatt på lärplattorna.

Skolan har som rutin att eleverna lämnar in mobiltelefonen på morgonen och att den återfås vid skoldagens slut.

Planerade samtal

I utvärderingen framkommer att skolan har fått bättre systematik i klass-, elev-, mat-, och fritidsråd där elevernas åsikter ger effekt. Det är positivt att information om skolans olika råd skrivs ut i god tid i våra veckobrev som rektor skriver. Inför alla elevråd har klasserna haft klassråd. I början av läsåret planerade rektor in alla elevråd och matråd i kalendarier. Årshjul har reviderats med teman för klass-, fritids- och elevråd. De olika teman har varit kopplat till skolans trygghetsarbete.

Alla elevråd har genomförts, samt det planerade matrådet. Inför varje elevråd har det funnits dagordning och teman. Dessa har även skrivits in i personalens Outlook-kalender för att lärarna lättare ska kunna planera in en bra tid för klassråd. Klassråden har schemalagts en vecka före elevrådet.

I utvärderingen framkommer att eleverna tycker att både klass- och elevråden har förbättrats, samt att det har varit bra att ha planerade punkter att diskutera. Under läsåret har någon av eleverna ur årskurs 6 varit ordförande, samt sekreterare under elevråden. Protokoll har skrivits och lagts ut på Teams. På varje elevrådsprotokoll så har rektor skrivit in när nästa klass- och elevråd är, samt vilka frågor som ska arbetas med.

En del klasser har saknat återkopplingen från elevråden. Förslag är att rektor länkar elevrådsprotokollet när det är färdigskrivet i personalens veckobrev.

Under året har klass- och elevrådet arbetat med ordningsregler, förslag på skisser av skolgården, elevers delaktighet och inflytande, trygga- och otrygga platser, klassernas mål, utvärdering av gemensamhetsaktiviteter, arbete utefter enkätresultat vad vi kan förbättra på skolan etc.

Fritidshemmet har kontinuerligt fritidsråd under terminen. Eleverna känner att de kan vara med och påverka när de får vara med och bestämma.

Matrådets fokus var på trivsamt miljö och gemensamt ansvar. Rektor och skolsköterska har haft extra möte med kostchef och kostpersonal kring miljön och bemötande i matsalen. På matrådet gavs förslag om bordsprat, vilket rektor ordnat. Detta har uppskattats och många härliga samtal har förts.

Raster

Över lag fungerar rasterna bra. På skolgården möts flertalet elever i olika åldrar och leker och spelar tillsammans. Läsåret har varit en väntan för både elever och personal inför att skolgården ska rustas upp. Vilket lett till en del konflikter och tristess bland vissa elever. I slutet av läsåret kom skolans nya bandyrink och basketplan på plats vilket uppskattades av både äldre och yngre elever. Vaktmästaren med hjälp av personal målade linjer på basket- och innebandyplan, samt kingrutor, hoppbage och en tre-i-rad ruta. Både personal och elever är fortsatt förväntansfulla inför att skolgården görs klar.

Under läsåret som gått har några elever från årskurs 5 – 6 tillsammans med skolkurator anordnat rastaktivitet en lunchrast i veckan. Rastaktiviteterna har varit uppskattade bland både elever och personal. I slutet av läsåret var det flera yngre som inte ville vara med på aktiviteterna. Det framkom att de yngre eleverna hellre ville leka andra lekar, än att vara med på bollsporter. När detta hörsammades så började de yngre eleverna att vara med igen.

Skolan har kontinuerligt sett över rastvärdsschemat, samt upprättat en riktlinje för vad som är rastvärdens uppdrag. Både elever och personal har diskuterat fram riktlinjen tillsammans. Periodvis har rastvärdar fått ha extra tillsyn på enskilda elever och elevgrupper då de har behövt en del stöttning kring regler och i det sociala samspelet etcetera

Klotter på skolans byggnader har minskat, likaså har förstörelsen av gemensamma rastleksaker under vårterminen minskat. Ansvarstagandet för skolans gemensamma miljö, inredning, rastleksaker etcetera är något som personal och elever behöver arbeta med kontinuerligt. När elever har lekt med skolans gemensamma rastleksaker på ett felaktigt sätt så att de har gått sönder har eleven fått ge tillbaka en liknande rastleksak till skolan.

Det framkommer från både elever och personal att det önskas fler dagar med rastaktiviteter.

Studiero

Skolans arbete med studiero sker kontinuerligt. Vissa klasser har behövt arbeta mer med studiero, än andra. I den årliga kommunala skolenkäten som genomfördes på höstterminen av årskurs 3–6 visar Hultskolans enskilda resultat att 82,3 % av eleverna svarat att de har bra eller ganska bra studiero på lektionerna. Resultatet visar att arbetsron blivit bättre i jämförelse med föregående läsår.

Ordningsregler

De flesta tycker att de följer skolans ordningsregler helt och hållet eller ganska bra, dock tycker inte lika många av eleverna i årskurs 3–6 att andra elever följer dem så bra. Det framkommer både utifrån elevers utvärderingar och andra kartläggningar att flera elever inte upplever att all personal reagerar när en del elever bryter mot skolans ordningsregler. Målet är att all personal ska vara väl insatta i skolans ordningsregler och arbeta för att de följs på skolan.

En del klasser har under året arbetat extra med att följa ordningsreglerna oavsett vilken lärare de har, ny som gammal lärare på Hultskolan.

Kränkningar

Kommunen har ett digitalt system för anmälan, utredning, åtgärder och uppföljning. Det som syns i systemet är att en del personal är mer aktiv i sina anmälningar än andra.

Under läsåret har de flesta kränkningar varit fysiska och av psykosocial karaktär. Av de ärenden som inkommit är det enbart pojkar som har utsatt andra och det är övervägande pojkar (72,7 %) som har blivit utsatta. Tre fjärdedelar av alla kränkningar har skett på skolgården. Det finns en medvetenhet om att skolan har haft enskilda elever som frekvent varit inblandade i anmälningar rörande kränkande behandling.

Personal försöker stötta elever i olika situationer så att eleverna blir bättre på att förstå och hantera konflikter. Bland annat har skolkurator haft lektioner i årskurs 2, 3, 4 och 5 utifrån materialet ”*Bråka smartare*”.

Otrygga platser

Under höstterminen genomfördes en enkät för att kartlägga trygga och otrygga platser inom- och utomhus på skolan. Det framkom att de platser som eleverna upplever otrygga på skolan är toaletterna (8,8 %), kapprum (7,5 %), matsal (6,3 %), trapphus (3,8 %) och idrottshallen (3,8 %). Tryggheten på skolans toaletter har ökat, men behöver fortsatt arbetas med. När enkäten genomfördes renoverades idrottshallens omklädningsrum och duschar med bås, vilket kan vara en orsak till att de inte har kommit upp som otrygga platser. Under våren upprättades ett rullande schema för att täcka upp med vuxna i omklädningsrummet och på så sätt skapa en ökad trygghet. Bestämda platser i omklädningsrummen har fungerat bra för de flesta eleverna.

Under läsåret har även trygghetsteamet kartlagt otrygga platser inomhus på fritids. Det framkom att platser som barnen på fritids upplevde som otrygga var där personal inte befann sig.

I utomhusenkäten framkommer att de flesta elever på skolan känner sig trygga på vår skolgård. De platser på skolgården som eleverna i förskoleklass till årskurs 6 har markerat att de känner sig otrygga på är fotbollsplan (12,9 %), pingis (8,1 %), rastboden (8,1 %), gungan (4,8 %), kullen/bakom kullen (3,2 %) och överallt (3,2 %). Respektive klasslärare skrev ner elevernas förslag på hur de otrygga platserna kan bli tryggare och vad eleverna tror det är som gör att platserna kan upplevas som otrygga. Elevernas tankar och förslag bör skickades till både rektor och skolkurator, samt togs upp på elevråd.

Trivsel och trygghet har varit stående punkter på klass-, skol-, fritids-, mat- och elevråden.

Främjande - målinriktat arbete med identifierade friskfaktorer

Målet med skolans främjande arbete är att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all personal, där alla elever har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Arbetet syftar till att förstärka respekten för allas lika värde och omfattar alla diskrimineringsgrunderna. Det främjande arbetet pågår löpande och utan att något särskilt har hänt. Det visar sig både i det som görs och sägs och i det som inte görs och inte sägs.

Främjande arbete/åtgärder

Kön – Vi ska ge flickor och pojkar lika stort inflytande och utrymme i verksamheten. Vi skapar förutsättningar för eleverna att utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsas av stereotypa könsroller.

Pedagogerna reflekterar över hur mycket utrymme man ger pojkar respektive flickor i olika diskussioner.

Vi skapar en miljö där eleverna får utvecklas och accepteras som de är, genom att vi gör medvetna val vad gäller exempelvis lekmaterial, litteratur, gruppindelningar och placeringar av elever.

Personal och elever analyserar och diskuterar vilka fördomar och stereotypa föreställningar om kön som kan förekomma i media eller läromedel. Vi har återkommande diskussioner om jämställdhet.

Könsidentitet eller könsuttryck - Vi ska samtala om normer om könsidentitet och könsuttryck i klassrummet.

Vi lyfter och diskuterar normer, könsidentitet och könsuttryck i undervisningen. Alla på skolan ska behandlas lika oavsett könsidentitet eller könsuttryck.

Vid prov, enkäter etc. där det krävs att kön ska uppges ska alternativet Annan finnas.

Etnisk tillhörighet - Vi ska uppmärksamma elevers flerspråkighet och kultur på ett positivt sätt.

I vår verksamhet jobbar vi för att eleverna utvecklar sin empati och visar respekt för andras kulturer. Vi fokuserar på att eleverna ska känna sig stolta över sig själva och sitt ursprung.

Tillsammans med eleverna analyseras och diskuteras fördomar och stereotypa föreställningar om olika etniska grupper som kan förekomma i media eller läromedel oberoende av elevsammansättningen i klassen eller på skolan.

Återkommande samtal kring allas lika värde. Regelbundet aktualisera barnkonventionen i undervisningen och arbetet på skolan.

Religion eller annan trosuppfattning - Vi ska respektera varandra oavsett religion eller annan trosuppfattning.

Tillsammans med eleverna analyseras och diskuteras fördomar och stereotypa föreställningar om olika religiösa grupper som kan förekomma i media eller läromedel.

Undervisning om religioner och trosuppfattningar sker främst enligt kursplan i ämnet religionskunskap.

Lärare har kunskap om vilka högtider och traditioner som firas av eleverna (där de vill uppge det) och ser till att utflykter, större prov, föräldramöten etc. inte läggs i anslutning till dessa

Funktionsnedsättning och Bristande tillgänglighet – Vi ska göra skolmiljön och undervisningen tillgänglig för elever med olika funktionsnedsättningar. Alla elever utvecklas utifrån sina förutsättningar och förmågor.

Vi anpassar verksamheten efter elevernas olika behov och samtalar om allas lika värde oavsett olikheter.

Pedagogen anpassar den pedagogiska, fysiska och sociala miljön i relation till barn och elevers lärande.

Gemensamma aktiviteter utformas så att alla elever kan delta.

Sexuell läggning - Vi ska prata med eleverna om olika samlevnadsformer.

Vår verksamhet präglas av öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar, levnadssätt och familjesammansättningar.

Vi tar upp HBTQ integrerat i ämnen/undervisningen. Samt arbetar inkluderande med homo-/bisexualitet oberoende om det finns elever som öppet definierar sig som homo- eller bisexuella i klassen.

Personal och elever analyserar och diskuterar fördomar och stereotypa föreställningar om människor baserat på sexuell läggning som kan förekomma i media eller läromedel.

Ålder - Vi ska skapa aktiviteter där elever i olika åldrar umgås och samarbetar.

Vi arbetar med olika gemenskapsstärkande aktiviteter över klassgränserna som med till exempel:

- kompis klasser
- skoljoggen
- jultemadag
- likabehandlingsdagar
- vandring till Klinten (Camp Hult på Klinten)
- friidrottsdag på Ränneborg för åk 3–6 (Olympiaden)
- idrottsdag som åk 6 ansvarar för
- elevledda rastaktiviteter på fredagar som elever från åk 5–6 håller i med hjälp/stöd av skolkurator
- vänliga veckan.

Sexuella trakasserier

Vi arbetar kontinuerligt med att stärka elevernas förmåga att värna sin kroppsliga integritet gentemot vuxna och andra jämnåriga och stärka deras självkänedom genom tex frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer.

Skolan deltar under hösten 2024 i Rädda Barnens ”*Stopp! Min kropp! -vecka för barns rätt till trygghet*”.

Mål: Planen ska vara ett levande verktyg.

Skolans rutiner, främjande insatser och förebyggande arbete tas kontinuerligt upp inom personalgruppen. Detta för att planen ska hållas aktiv. All personal tar eget ansvar för att ta till sig informationen som planen ger och arbeta aktivt utefter den.

Elevers delaktighet i planen behöver förankras. Klass-, fritids- och elevråd behöver ges tid till, samt fortsatt vidareutvecklas och. Trygghet och trivsel är stående punkter som ska diskuteras.

Årsbjul som har upprättats kring skolans trygghetsarbete kommer att revideras med aktuella datum- och aktiviteter, samt knyts samman med klass-, fritids- och elevrådsteman.

Skolkurator upprättar en elevversion av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling för att på ytterligare ett sätt kunna förankra och sprida innehållet i planen.

Skolan arbetar med jämställdhet och normkritiska frågor som skolkuratoren och trygghetsteamet har förberett till årskurserna. Arbetet sker månadsvis och med olika teman som är kopplade till en eller flera diskrimineringsgrunder. Detta för att ytterligare lyfta och belysa de normer som finns i vardagen och samhället, samt öka vår medvetenhet kring detta. Personal och elever undersöker och reflekterar tillsammans över de läromedel som skolan använder, samt de fördomar och stereotypa föreställningar som råder.

Tid planeras för uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsarbete och arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Kontinuerliga uppföljningar/dokumentation planeras in i skolans kalendarium och genomförs löpande under läsåret. Vid dessa tillfällen har personal möjlighet att tipsa varandra och hur de arbetar eller om olika material.

Fortsätta arbetet med Likvärdig start. Alla klasslärare ansvarar för att gå igenom den PowerPoint vi hade vid uppstarten med sin klass under första skoldagen. Det möjliggör en likvärdig start för alla elever på skolan och att alla får ta del av samma information.

Förebyggande - målinriktat arbete med identifierade riskfaktorer

Skolans förebyggande arbete handlar om att avvärja och åtgärda de risker man identifierat i verksamheten kring diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling och hinder för lika rättigheter och möjligheter. Detta görs efter vad som kommit fram i resultat och analys av kartläggningen som genomförts.

Förebyggande åtgärder

Fair Play - Trevligare språkbruk och attityd mot varandra på raster, under skoldag och fritidstid.

Fortgående samtal sker bland elever och personal om hur vi kommunicerar med varandra och vilka attityder som är okej, så att alla förstår och känner sig inkluderade. All personal uppmärksammar elever och har nolltolerans mot icke önskvärt språk, beteende samt skojbråk. I alla aktiviteter under lektion, fritidstid och rast tänker vi fair play – alla deltar utifrån sina förutsättningar, vi hjälper varandra och ser till att alla känner sig trygga. Ansvarig: All personal. Uppföljning och utvärdering sker kontinuerligt.

Skolan behöver ta ett omtag kring arbetet med *skolans ordningsregler* och *regler för lekar* på raster. Dessa behöver arbetas med både bland personal och elever så de blir kända för alla, samt följs. Diskussioner behöver även föras för att få en samsyn bland personal vad som gäller om någon bryter mot reglerna och vilka *åtgärder* som görs när. Ansvarig: All personal. Rektor och kurator gör en plan för hur arbetet ska genomföras. Uppföljning och utvärdering sker kontinuerligt.

All personal samt alla elever arbetar under läsåret 2024/2025 med att genom undervisning, samtal och reflektion öka sin förståelse för *allas lika värde, rättigheter och möjligheter. Barnkonventionen*. Återkommande diskussioner om *etik, moral, demokrati och jämställdhet* genomförs i skolans olika ämnen. Ansvarig: All personal. Uppföljning och utvärdering sker kontinuerligt.

Sociogram utförs i förskoleklass, grundskola och fritidshem en gång per läsår och vid behov, detta för att upptäcka eventuella grupperingar, positiva och negativa konstellationer och utanförskap. Ansvarig: Pedagoger, Trygghetsteam. Utvärdering sker i direkt anslutning.

Inflytande och ansvar - Eleverna ska vara involverade i frågor som rör dem utifrån deras ålder och mognad.

Personal lyssnar aktivt och *bejaktar elevernas tankar och förslag* för att stärka elevernas självförtroende och tron på att deras egna tankar och åsikter är viktiga. När det är möjligt låter personal våra *elever vara delaktiga i lösningar* av olika problem/dilemman som dyker *upp i vardagen*.

Skolan har *regelbundna klassråd, elevråd, fritidsråd och matråd*. *Trygghet och trivsel är stående punkter* som ska diskuteras. Årshjul som upprättats revideras. Klassrådets tema är kopplade till elevrådets tema, samt till årshjulet för Hultskolans trygghetsarbete.

När konflikt uppstår mellan elever hjälper personal vid behov till och stöttar eleverna att finna sätt att *hantera konflikten* på. *Mini-medling* används av all personal som ett redskap för att hantera konflikter.

Personal och elever arbetar för att ta ett *gemensamt ansvar kring klassens studiero, trygghet och trivsel*. Diskussioner sker kontinuerligt kring rättigheter och skyldigheter/ansvar.

Skolan arbetar för att varje enskild individ, både personal och elever, *tar ansvar för de saker de lånar från skolan* och för att alla ska få en förståelse för att fler ska kunna ha nytta och glädje av att få använda dem.

Ansvarig: Personal och elever. Utvärdering sker av personal och elever kontinuerligt i verksamheten.

Alla elever ska ha möjlighet till stimulerande raster och då få testa olika aktiviteter.

Utveckla (organiserade) rastaktiviteter. Alla elever ska få ta del av de planerade rastaktiviteterna som fritidsverksamheten ska anordna. Ansvarig: Fritidshemspersonal, rektor. Utvärdering sker på klass- och elevråd.

Tillgängliga och aktiva rastvärdar. Uppdraget som rastvärd är att synas och röra sig där eleverna befinner sig, samt finnas till för eleverna. Vi stöttar de elever som behöver hjälp att komma in i leken. Rastvärdar fokuserar på eleverna, pratar och får i gång aktiviteter. När tillfälle ges är rastvärdar med i elevernas lekar. Målet är att alla elever ska känna att de har bra och meningsfulla raster. Ansvarig: Personal som ska vara ute enligt rastvärdsschemat. Utvärdering sker kontinuerligt i verksamheten, samt på klass- och elevråd.

Rastbod – eventuellt strukturera ett hållbart utlåningssystem för våra rastredskap och rastleksaker. Vid läsårets andra klass- och elevråd får eleverna komma med förslag på hur vi får alla elever att ta ansvar för att plocka in lekmaterial i rastboden. Ansvarig: Rektor, elever och personal. Uppföljning och utvärdering: Kontinuerligt under läsåret.

Trygga vuxna – Alla elever har minst en vuxen på skolan som de känner förtroende för och kan vända sig till om de själva eller någon kamrat behöver stöd och hjälp

Skolan behöver arbeta aktivt för att behålla och skapa goda relationer och god lärmiljö på skolan. All personal arbetar utifrån principen att alla lika värde och för att ett demokratiskt förhållningssätt genomsyrar vår undervisning.

Personal bemöter elever på ett *respektfullt* sätt och *skapar ett tillitsfullt klimat*.

Personalen arbetar för att *skapa relation med eleverna*, detta för att främja trygghet och trivsel.

Personal ser till att alla *elever blir sedda under skoldagen*. Exempelvis genom att alla klasser använder tysta tröskeln och personal har då tillfälle att hälsa varje enskild elev välkommen när de går in till klassrummet/ny lektion.

Ansvarig: Personal på skolan på skolan. Utvärdering: sker kontinuerligt, samt vid genomförande av elevenkät under höst- och vårtermin.

Rutiner för akuta situationer

Policy

Inom Hultskolans verksamhet ska det råda nolltolerans mot alla former av diskriminering, exempelvis trakasserier och sexuella trakasserier, och kränkande behandling.

På Hultskolan ansvarar all personal för alla elevers trygghet och trivsel. Skolpersonal ska aktivt motarbeta de tendenser till kränkande behandling som uppstår inom verksamheten så fort som möjligt. Personal som upptäcker pågående kränkningar/ trakasserier skall genast ingripa i den akuta situationen för att markera att skolan inte accepterar beteendet.

Skolan ansvarar för att utreda kränkningar som sker på skolan eller i anslutning till skolan. Kränkningar som sker på sociala medier och som har samband med skolans verksamhet utreds av skolan.

Rutiner vid olika former av diskriminering och kränkande behandling

Anmäla: All personal inom Hultskolans verksamhet som *får kännedom* om att en elev/personal har upplevt eller upplever sig utsatt för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten, är *skyldiga att anmäla detta till rektorn*. Rektorn är i sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudman. Rektor ansvarar för att utredning görs och åtgärder vidtas.

Utreda: Skyldigheten att *utreda* uppstår så snart någon i personalen får vetskap om att en elev upplever sig utsatt. Det krävs alltså inga bevis för den påstådda händelsen för att påbörja en utredning. Det är den enskilda elevens upplevelse av det inträffade som är utgångspunkt för utredningen. Börja med att prata med de berörda så snart det är möjligt.

Åtgärda och stoppa: *Syftet* med att utreda är att få tillräckligt med information och kunskap om situationen, så att den ansvariga för verksamheten kan bedöma vilka *åtgärder* som måste genomföras för att få diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling att upphöra. Åtgärder kan vara allt från samtal till disciplinära åtgärder.

Följa upp och utvärdera åtgärderna: *Uppföljning* sker vid all form av kränkande behandling för att försäkra sig om att kränkningarna/ trakasserier har upphört. Uppföljande samtal sker efter 1–2 veckor. Vid uppföljning *utvärderas* även de åtgärder som har satts in och om ev. ytterligare åtgärder behöver vidtas.

Dokumentera: I Eksjö kommun använder man verktyget **Draftit** för att förenkla arbetet med kränkande behandlingar. I verktyget *dokumenteras* anmälningar, utredningar, åtgärder samt uppföljningen av ärendena. Allt detta görs i linje med GDPR. Verktyget håller också koll på statistik vilket förenklar kartläggningen. Genom dokumentation kan skolan även upptäcka om de inträffade trakasserier/kränkningarna är del av ett större problem i verksamheten som kräver mer omfattande insatser.

Rutin för när en elev upplever sig utsatt för kränkning av annan elev.

Vid misstanke om trakasserier/ kränkande behandling mellan elever vidtas följande åtgärder:

1. Berörd personal anmäler till rektor, via systemet Draftit, samt informerar ansvarig pedagog/klasslärare. *I varje situation avgör berörd personal och rektor vem som har ansvar för utredning.*
2. Berörd personal på skolan ansvarar för att samtal förs med samtliga berörda elever.
 - a. Det första samtalet genomförs med den elev som uppges ha blivit eller upplever sig ha blivit utsatt så snart som möjligt.
 - b. Utifrån vad som har framkommit i samtalet med eleven, hålls sedan samtal med den/de elever som kan ha utfört kränkningen för att klargöra vad som har hänt.
 - c. Vid behov samlas även information in från andra elever och personal.
 - d. Dokumentera samtalen i aktuellt ärende i systemet Draftit och/eller lägg till som bilaga.
 - e. Vid behov kontakta vårdnadshavare.
 - f. Vid behov upprättas tillbudsrapport i ”STELLA”.
3. Åtgärder sätts in och dokumenteras i det aktuella ärendet i systemet Draftit.
4. Uppföljning sker inom 1–2 veckor och dokumenteras i det aktuella ärendet i systemet Draftit.
 - a. Utvärdering av åtgärder.
 - b. Beslut tas om ärendet ska avslutas eller lämnas vidare till trygghetsteamet/kuratorn.

Vid allvarlig form av trakasserier/ kränkande behandling kallar rektorn elev, vårdnadshavare och berörd personal till elevkonferens.

Om kränkningarna eller trakasserierna inte upphört: kallas de elever som utsätter tillsammans med vårdnadshavare till skolan av rektor/skolkurator för samtal, Elevkonferens. En handlingsplan upprättas för att komma till rätta med den rådande situationen. Samtalet dokumenteras och läggs in i skolans journalsystem, Prorenata.

Åtgärder för att förhindra fortsatta trakasserier, sexuella trakasserier och/ eller kränkande behandling som utförs av elever: bör grundas på utredningen i det enskilda fallet. Skolans åtgärder behöver riktas till både den elev som blivit utsatt och till den/dem som har utövat trakasserier och/eller kränkningarna.

I varje enskilt fall bör det bedömas om skolan behöver vidta ytterligare åtgärder, till exempel kontakt med andra myndigheter så som socialtjänst eller polis.

Skolan bör också överväga om åtgärder behöver vidtas även på grupp- och verksamhetsnivå dvs. trakasserier/kränkningarna i det enskilda elevärendet kan vara en del av ett större/bredare sammanhang som råder på skolan.

Rutin för när en elev upplever sig utsatt för någon form av diskriminering eller kränkning av personal.

1. Berörd personal anmäler till rektor, via systemet Drafit, samma dag som det aktualiserats.
2. Rektor ansvarar för att utreda, dokumentera, åtgärda samt följa upp. Huvudmannen informeras och ev. kontakt tas med personalavdelningen.
3. Rektor har enskilda samtal med utsatt person och utsättande person.

Rutin för när en personal upplever sig utsatt för trakasserier eller kränkning av elev.

1. Berörd personal anmäler till rektor, via systemet ”STELLA”, samma dag som det aktualiserats.
2. Rektor ansvarar för att utreda, dokumentera, åtgärda samt följa upp. Huvudmannen informeras och ev. kontakt tas med personalavdelningen.
3. Rektor har enskilda samtal med utsatt person och utsättande person.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Om du som förälder misstänker att ditt eller andras barn är utsatt för kränkningar eller mobbning bör du ta kontakt med skolan omgående. Tillsammans kan vi få till stånd en positiv förändring av ditt eller andra barns situation.

All personal ansvarar för att händelser där elever anser sig ha upplevt diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska dokumenteras och skyndsamt (samma dag) anmälas till rektor.

Ansvarsförhållande

Rektor är ytterst ansvarig. All personal ansvarar för att föra relevant information vidare till berörda.

Om åtgärderna inte upplevs tillräckliga för elev och vårdnadshavare kan man vända sig till barn- och utbildningssektorns administrativa enhet med ett klagomål. [Klagomål på förskola och skola - Eksjö kommun \(eksjo.se\)](https://www.eksjo.se/om-eksjo-kommun/om-utbildning-och-barn-och-utbildningssektorn/klagomal-pa-forskola-och-skola). Om ni inte heller här får det stöd du/ni anser att ni har rätt till kan ni gå vidare till Barn- och elevombudet (<https://beo.skolinspektionen.se>) eller Diskrimineringsombudsmannen (www.do.se)

Bilaga - Begrepp och definitioner

Här följer en förklaring av de olika begreppen som används i skolans likabehandlingsplan.

Kön – gäller både biologiska skillnader mellan pojkar och flickor och en persons självupplevda könstillhörighet.

Könsöverskridande identitet eller uttryck – avser personer med könsidentitet eller könsuttryck som hela tiden eller periodvis skiljer sig från könsnormen i form av kläder, kroppsspråk m.m. till exempel transvestiter eller intersexuella.

Sexuell läggning – avser homo-, bi- eller heterosexuell läggning.

Etnisk tillhörighet – avser hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung eller annat liknande förhållande. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning – avser religionsfrihet, både i fråga om religion eller annan religiös åskådning till exempel ateism.

Funktionsnedsättning – avser varaktiga fysiska, psykiska eller intellektuella begränsningar av en elevs funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är. En funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som tex allergier, dyslexi, hörsel- och synskador, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar mm.

Ålder – avser alla som upplever sig särbehandlade utifrån sin ålder. Det är tillåtet att särbehandla av skäl som har samband med ålder i vissa fall till exempel indelning i grupper i skolan.

Kränkning är ett paraplybegrepp där mobbning, trakasserier och övrig kränkande behandling ingår. Här ryms alla typer av dålig behandling som gör att någon känner sig ledsen, sårad och mindre värd.

Kränkande behandling är det ord som används för att i lag förbjuda kränkningar som inte har samband med diskrimineringsgrunderna. Kränkande behandling definieras som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Det kan tex vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiska handlingar som slag, sparkar och knuffar, men kan också bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling kan också förekomma på internet, tex på sociala medier.

Mobbning är upprepade kränkningar mot en person under en viss tid. Den som är utsatt riskerar att hamna i ett underläge och har svårt att försvara sig. Enstaka bråk och konflikt är inte mobbning.

(Begreppet mobbning finns inte i skollagen, men ordet brukar användas i dagligt tal om en elev blir utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier vid upprepade tillfällen. Kränkande behandling kan vara något som bara händer en gång. Kränkande behandling är alltså ett bredare begrepp, som kan innefatta mobbning men även andra kränkande beteenden.)

Diskriminering är när en vuxen i skolan, till exempel en lärare, missgynnar eller behandlar en elev sämre än andra och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna; kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Det räcker med en händelse för att någon ska göra sig skyldig till trakasserier. Trakasserier kan vara att ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar, med koppling till diskrimineringsgrunderna. Det kan exempelvis handla om skällsord eller utfrysning. Det är trakasserier även när ett barn eller en elev kränks pga. en förälders sexuella läggning, funktionsnedsättning m.m.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell art som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier kan handla om ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt, förslag eller bilder som är sexuellt anspelade och som upplevs som kränkande för personen. Det kan även handla om en sexuell jargong.

Bristande tillgänglighet (en form av diskriminering) är när en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att verksamheten inte genomfört åtgärder som möjliggör för personen att komma i en jämförbar situation med personer utan funktionsnedsättning.

Källor:

Skollagen 2010:800, kap. 6, § 1–10, SFS 2022:940

Diskrimineringslagen 2008:567, kap 1, § 4–5

Skolverket: [Kränkande behandling, mobbning och diskriminering - Skolverket](#)